Bidestveanîna mafên neteweyî
yên gelê Kurd di çarçoveya
Îranek Demokratîk û Federalî de

Hejmar: 81
15’ê Şibatê
Buha: 150 Tûmen

agiri

Rojnameya panzdehrojî ya siyasî, çandî û giştî
Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê diweşîne

Li Enqereyê Konferansek Fireh Li Ser Pirsa Kurd Hate Lidarxistin

R.4

Îran Ber Bi Federasiyoneke Pirnetewe...

2

“IUSY” Û Mafê Mirovan Di Îranê De

3

Daxuyaniya Deftera Siyasî Ya PDK Îranê...

4

Serdana Şanda TEVKURDê Ji Deftera Siyasî A PDKÎ

6

Du Sal Dûexistin, Cezayê Mesûd Kurdpûr

7

WÊJE Û WÊJEVANÎ

9

Xameneyî Û Ehmedînejad

YEKEMÎN TEPESERKERÊN AZADİYA ÇAPEMENİYÊ Dİ CÎHANÊ DE

▶ Rêxistina Nûçegihanên Bêsînor di raporekê de, rêberên rejîma Komara Îslamî a Îranê û yek ji wan Xamaneyî û Ehmedînejad, rêber û Serok Komarê Îranê, weke yekemîn tepeserkerên azadiya çapemeniyê di cîhanê de da nasîn.

Rêxistina han di rapora xwe de nivîsandiye: “Xameneyî û Ehmedînejad, xwediyê hêza sansorê ne û rojnamevanan didin revandin û dixin girtîgehê û wan îşkence dikin û di rewşeke pirr xirab de wan dikujin”.

Nûçegihanên Bêsînor di rapora xwe a nû de, serbarê îşarekirin bi karnameya teperserkirinê ya Xameneyî û Ehmedînejad, nivîsandiye: “Xamaneyî navendên sereke ên siyasî û kanalên radyo û televîzyonên giştî girtiye bin destê xwe û bi pilan û bernameyên darêtî, çapemeniyan serkut dike”.

Ehmedînejad jî serkutkirina azadiya ramanê didomîne û Pasdarên berê yên rejîmê di navend û wezaretxaneyên dewletî de damezrandiye.

Terorîstekî Payebilind Yê Hizbulaha Lubnanê Hate Kuştin

▶ Şeva sêşem, 12.02.2008’an, **Emad Meqniye** yek ji Fermanderên leşkerî û ewlekarî yê girûpa terorsîtî ya Hizbulaha Lubnanê, di encama teqînekê de, li bajarê Şamê a paytexta Sûriyê hate kuştin.

Ew berpirsiyarekî sîxorî yê Hizbulahê bû û di gellek teqînên terorîstî yên Rojhilata Navîn û revandina balafiran de dest hebûye. Emad Meqniye kesê dazdê di lîsteya terorîstên herî girîng de bû ku Amerîka wan dişopîne. Tê gotin ku ew Fermanderê şerê havîna 2006’an yê Lubnanê bû. Hizbulahê Îsraîl di kuştina wî de tawanbar kir, lê Îsraîlê ev îdeaya Hizbulahê red kir.

Emad Meqniye gellek caran sefera Îranê kiribû û pêwendiyek nêzîk û xurt bi fermanderên Spasha Pasdaran re hebû. Navê wî tevî çend rêberên Komara Îslamî ji ber terora sala 1994’an li Arjantînê, di nava lîsteya INTERPOL’ê de ve dihat şopandin.

Festîvala Bibîranîna Helbestvanê Mezin Yê Kurd Cegerxwîn Hate Lidarxistin

Rapor R.10

Guharîna Îranê Bi Federasiyoneke Pirnetewe

Mistefa Hicrî
Rêbendana 1386

Her ji wê demê virde ku Fendementalîstên Îslamî piştî şoreşa gelên Îranê hikûmeta xwe bi ser Îranê de sepandin, siyasetên rejîma Melayan ê bûye sedema ecêbmayîna siyasetvan, rojnameger û akademîsyenên Rojavayî. Tevî vê ecêbmanê, di Rojava de hinek kes vê çendê ferz dikin ku di navbera şaxên rejîma Melayan de, cudahiyeke rasteqîne heye.

Ev ferzkirine heta radeyekê ji vê nêrînê çavkanî digire ku di nava rejîmê de, hizr, fikirîn û dengê cuda heye. Hin caran peyamberên vê rejîmê dijberiyeke temam bi normên navneteweyî re îlan dikin û careke din wisa didin xuyakirin ku rejîm amade ye di kiryarên terorîstî ên xwe de guhartinan pêk bîne. Lê gihîştin bi vê encamê ku di nav wan şax û baskan de, ferq û cudahiyek rasteqîne(realîte) heye û ev jî bi baldan li wan peyamane, fehmkirin û têgihîştineke şaş li dor Îrana îro çê dike. Bi sedema vê çendê ku rayedarên payebilind ên rejîmê gellek caran li ser mijarekê hevdem du bîr û nêrînên cuda didin xuyakirin, îlankirin, têgihîştin û fêmkirina han a çewt û şaş li dor Îranê xurt dibe û ev yeke jî wilo dike ku cîhana derve baweriyê bi vê çendê bike ku Komara Îslamî kêrî guhartinan tê û dê bikare xwe biguherîne.

Helbet ji bo me Opozîsyona Îranê, ne gotinên rayedarên Komara Îslamî û ne jî kiryarên rejîmê ecêb in. Belkî ewa ku ji me re cihê heyrîmanê ye, baweriya dinyaya derve bi hebûna cudahiyên rasteqîne û realîte di nava rejîma Melayan de ye. Gotinên mixrik û nakok ên berdevkên rejîmê û herwiha rûçikê dualî û fêlbaz yê vê rejîmê ku ji tundajoyekî wekî Ehmedînejad ji aliyekê ve û ji aliyê din ve jî nûnerên wê ên nermrew tê bihîstin û derdikevin holê, cewher û kakila heman pêkhateya bêyom û bêxêr a siyasî ye ku bêtirî 28 sala ye gelên Îranê tûşî tirs û xofê kiriye.

Aliyekî din yê wê têgihîştin û fehmkirina şaş ku dinyaya derve ji Îranê heye, nîşandan û baskirin ji Îranê weke welateke yekdest di warê nasnameya neteweyî, olî û çandî de ye. Wêneyek ku cîhana derve ji Îranê heye, ew pirneteweyî û pirçandiyê li xwe nagire, yan durustir e em bibêjin ku vê yekê naînin ber çav û çav jê digirin. Ev çav jê girtin û herwiha bîr û nêrîna şaş û çewt li dor hikûmeta olî di Îranê de, binêşa têgihîştin, fêmkirin û helwesta cîhana derve derbarê Îranê pêk aniye.

Divêt eva jî jê were zêdekirin ku serbarê piştgiriya berdewam a rejîma Melayan ji terorîzmê di asta cîhanê de û her wiha serbarê hewl û bizavên wê ji bo bidestveanîna çeka tevkuj, hin alî yên li derveyî Îranê, bawerî bi bal û baska nerm (miyane)rew di nav rejîmê de heye.

Van aliyane jê ve ne, ew bask û şaxên nermrew, Îranê dê bixin ser rêya demokratîzasyonê û siyaseta dereve a welat biguhorin.

Hinek welatên Ewropayê, polîtîka diyaloga avaker(Dialogue Constructive) û ji bo ku bigihîjin wê armancê, pêwendiyên ticaret û bazirganiyê tevî Îranê girtin pêşberî xwe, Amerîka jî bi mifahwergirtin ji baykutan hewl daye, reform û guhartinan di kiryarên Komara Îslamî de pêk bîne, lê siyaseta Ewropa û Amerîka heta niha tu destkevteke pozetîv û erênî nebûye.

Bi liberçavgirtina vê çendê ku hewl û cehdên dîplomatîk ji bo ku Îranê qanî û razî bikin ku dest ji zaxkirin û meyandina Uraniyûmê berde, ser nagirin, sê alternatîv dimînin: 1) rêya êrîşa leşkerî bo ser rejîma Melayan bigirin pêşberî xwe 2) piştgirîkirina Opozîsyona demokratîk a Îranê bona vê yekê ku rejîmê biguherin, 3) qebûlkirina Îranê weke dewletek xwedî Çeka Etomî(navikî).

Mistefa Hicrî

Serbarê vê yekê ku rapora Dezgehên Zanyarî ên Amerîka (NIE) di meha Çileya Pêşîn a 2007’an, **bi itmînan û piştrastiyeke zaf ve** gihîştin vê encamê ku Îranê bernameya bidestxistina çeka Etomî ji sala 2003’an ve sekinandiye. Wê raporê nêrîn û dîtina Amerîkayê li dor ew tirs û gefa ku Îran pêk tîne, neguherand. Li gera xwe a dawîn ji bo devera Rojhilata Navîn, Serok Komarê Amerîka Corc Bûş di daxuyaniyekê de got: “Kiryarên Îranê gef û tirsek mezin bo ser ewlekariya hemû welatan e.”

Ewa ku rapora han nebû sedema guharînan li nêrîn û dîtina Amerîkayê derheq ew xeter û tirsa ku Îran pêk tîne, nabe weke surpirayzekê bê xuyakirin, ji ber ku Îran di 5 waran de tirs û xofê pêk tîne. Ji bilî hewlên Îranê ji bo bidestveanîna Çeka navikî, rejîma Melayan Piştevanê sereke yê teror û terorîzmê di hemû cîhanê de ye. Her wiha Îranê tev hêz û şiyana xwe bikar tîne, bona vê çendê ku pêşiya prosesa aştiya navbera Îsraîl û Filistîniyan bigire û herwisa piştevaniyê ji komek rêxistinên terorîstî di herêmê de dike. Îran herwiha tirs û gefeke rasterast bo ser ewlehiya welatên kendavê ye.

Divêt eva bê zêdekirin ku pispor û şarezayên warê belavbûna çeka Etomî û herwiha hinek rayedarên berê ên hikûmeta Amerîkayê, encamên rapora han di gellek xalan de aniye bin pirsê rexne kirine. Sedema sereke di vê derbarê de, eva ye ku cudahîdanana vê raporê di nava bernameya **sivîl** û programa **leşkerî** di dosyaya Îranê de nahê pejirandin. Herwiha komek pirsên berheq heta niha ji aliyê Îranê ve nehatine bersivandin: Çima Îranê hewcehî bi vejena navikî heye, di demekê de ku xwediyê nift û gazeke zaf e? Çima Îran mijûlê berhemanîna hin mûşekan e ku çêkirina wan bi vê armancê ye ku bi kulavên navikî (Nuclear Warheads) bê çekdarkirin?

Em weke PDK Îranê li ser vê baweriyê ne ku tenê guhartina rejîmê û anîne serkarê hikûmeteke demokratîk a federal dikaribe xwesteka gelên Îranê ji bo azadiyê bicî bîne û her wiha ji ber vê çendê, Îran bibe endamek di civaka navneteweyî de ku kar û xebatan ji bo tiştên baş bike.

Dema vê yekê hatiye ku Rojava stratejiyeke dûrnihêr bigire pêşiya xwe, bona vê çendê ku bi piştgirîkirin ji hêzên demokrat û sekolar ên hundir û ên derveyî Îranê, rejîmê di vî welatî de biguherîne.

Di bersiva ew aliyên ku der barê siyaseteke wiha şik û guman hene, serbarê ew metirsî û gefên ku Îranê ji bo aştî û ewlekariya navneteweyî pêk tîne, di ew pênc warên ku min li jor qala wan kir, em dê îşarê bi kirinên Komara Îslamî di warê binpêkirina mafê mirovan, serkut û çewisandina girûpên etnîkî, neteweyan û girûpên olî bikin. Her wiha em bawer in, heke rejîma Meleyan, bi wê eqliyeta terorîstî ku heye, bikare çekên Etomî bi dest bixe, tirs û xetereke mezin dibe bona vê çendê ku ew çek di Rojhilata Navîn de jî belav bibin, ji ber ku ev devere yek ji wan herêmên cîhanê ên tejî kêşe, gêre û arîşe ye û mixabin hêvênê şer tê de heye.

Eva ku hinek ji welatên cîran ên Îranê nişkê ve û hevdem di sala borî de, hez û eleqeya xwe bona bidestxistina çekên navikî nîşan dan, sîgnalek e ku herêmê dê ber bi senaryoyeke bixeter û cihê tirsê bibe. Divê eva jî jê bê zêdekirin ku heke Îran bikare çeka Etomî bidest bixe, rejîma Melayan xwerazî dibe û taqim û girûpên terorîstî ên li Lubnan, Îraq û cihên din bi armanca zext û givaşanîn bo Amerîka, welatên din ên Rojava û her wiha dewletên herêmê dê xurt û bihêztir bike, ji bo ku wan neçar bi dana hinek îmtiyazan bike.

Bi liberçavgirtina vê çendê ku azmûna Îraqê ê bûye sedema zêdebûna şik û gumanên xirab ên li hember guhartina rejîmê ji rêya êrîşa leşkerî ve, divêt erk û wezîfeya guhartina rejîmê di Îranê de, bi Opozîsyona Îranê were sipartin. Xebat û hewildaneke wilo dê du qazancên berçav hebe: Ji aliyekê ve Amerîka û hevalbendên wî welatî ji erkeke giran û dijwar rizgar dibin û ji aliyekî din ve, kes nikare heqî û meşerûiyeta exlaqî û siyasî a guhartina rejîmê ji aliyê Îraniyan ve bibe rexne bike. Helbet stiratejiyeke wilo, heke piştevanîkirina pirnetewe û piretnîkî di Îranê de neke bi yek ji koleke û rîşala xwe ên bingehîn, ser nakeve. Her wiha piştgirîkirin ji vê piranebûnê, girîngiyeke stiratejîk derheq demokrasî di Îranê de heye.

Heya wê dema ku Îran para herî zaf a dahata xwe ji firotina petrolê bidest dixe, tu mekanîzmek peyda nabe ku rejîmeke wilo daxwaza serweriya gel yan demokrasiyê biparêze. Eva pirsgirêkek e ku di hemû wan civakan de heye ku rejîm di warê malî (pere) ve serbixwe ye û mineta wê bi xelkê tune. Li virde ye ku pirneteweyîbûn di Îranê de pûte û girîngiya stratejîk derbarê demokrasiyê li welêt û cihgirbûna wê di herêma Rojhilata Navîn de bi xwe ve digire. Bi mercekê ku piştgiriyeke micid ji bo pêkanîna federasyoneke pirnetewe di wî welatî de bihê kirin, piranebûna etnîkî û neteweyî dibe sebebê pêkanîna komek pêwendiyên çend alî ên taybet di nava pêkhateyên Îranê û hikûmetê de û dê bi qasê xwe balansekê bi qazancê demokrasiyê pêk bîne.

Guhartina Îranê bi federasyoneke pirnetewe dibe sedema veguhartineke kûr a fikrî derheq welatê me. Federasyoneke pirnetewe li Îranê, dê dawiyê bi çîvanok û efsaneya Îraneke yeknetewe bîne – çîvanokek ku bi alîkariya tund û tûjiyeke gellek zaf a leşkerî û saykolojî ve hatiye ragirtin – û bêguman tevî pêkhateya rasteqîne, realîte a pirneteweyîbûna welatê me li hev tên. Kolekeya bingehîn a vî awayê federalîzmê, îtirafkirin bi vê yekê ye ku nasnameya neteweyî çavkaniya kerameta tak û tûk a endamên neteweyên Îranê ye. Çareserkirina pirsa neteweyî di Îranê de, tenê çêtirkirina rewşa jiyana civakî û aborî ya tev endamên neteweyên çewisandî û bindest nine, belkî çareseriyeke dadperwerane û demdirêj a îtirafkirina siyasî bi nasnameya neteweyî a neteweyên Îranê ye û her wiha hebûna aşêv û garantiyek destûrî ji bo mafên wan ên neteweyî û bona vê çendê ku mafê serwerî bi ser ax û welatê xwe hebin. Berevajî tirsa hinek aliyan, li ser vê yekê ku federalîzm bibe sedema parçe parçebûna Îranê, ev modele ji pirneteweyîbûna Îranê yekîtiyê çê dike.

Bi kurtî, heke di dema derbasbûyî de pirneteweyîbûna Îranê weke **arîşe û pirsgirêk** hatiye hesibandin, ji aliyê hikûmetên yek li pey hev ketine ber tund û tûjî û siyaseta bişaftin û tunekirinê, di rastî de kilîta cihgirbûna demokrasiyê li Îranê, di pirneteweyîbûna vî welatî de ye. Bi vî awayî di berjewendiya dunyaya derve de ye ku piştgiriya pirneteweyîbûnê di Îranê de bike. Bona vê çendê ku ew stiratejî ser bigre, serkevtî bibe, divêt cîhana derve piştevaniya tamam ji Opozîsyona demokrat û sekolar a Îranê bike. Îraneke demokratîk a federal hem di hundir de dê aştiyê pêk bîne û hem bi awayekî aştiyane bi dinyaya derve re bijî.

Têdîtin: Sekreterê Giştî yê PDK Îranê mehane nivîsekê di malpera xwe de diweşîne. Ev nivîse a meha Rêbendanê ye ku bi Kurmancî jî dikeve ber bala we xwendevanên Agirî

Deqa Gelaleya “IUSY”yê, Derheq Rewşa Mafê Mirovan Di Îranê De

Yekîtiya Ciwanên Demokrat yên Kurdistana Îranê di 26’emîn Kongireya Yekîtiya Navneteweyî a Ciwanên Sosyalîst de, weke endamê fermî ê vê saziyê hate wergirtin. Herwiha di vê kongirê de gelaleyek derheq rewşa mafê mirovan di Îranê de hate pejirandin. Eva jêr deqa gelaleya han e:

Îran welateke pirneteweyî ye ku ji Kurd, Ereb, Fars, Azerî, Turkemen û Belûç pêk hatiye. Di zirûfa niha de ku pirsa çeka Etomî a Îranê bala ragihandinên giştî yên cîhanê ber bi aliyê xwe ve rakişandiye, pêkanîna ferq û cudahiyên neteweyî ji aliyê rejîma Îranê derheq neteweyên Îranê nahê berçavgirtin û bi kêmî bas ji wan tê kirin.

Rejîma Komara Îslamî a Îranê herdem mafên mirovî yên pirraniya hevwelatiyên Îranê bin pê dike. Rejîma Îranê bi awayekî berçav êrîş kiriye ser civaka sivîl û neteweyên Îranê, bi taybetî Kurd û Belûç û Erebên Ehwazê û xelkê civakê weke jinan, xwendekar, karnas, rojnamevan û ...

Neteweyên Kurd û Belûç û Ereb, vê dawiyê nerazîbûna xwe derheq binpêkirina mafê mirovan di Îranê de ji rêya birêvebirina meşên aştîxwaziyê eyan kirine, lê rejîma Îranê bi awayekî tund û tûj bersiva xwenîşanderên han daye ku mixabin çend zarok bûne goriyê siyasetên han yên rejîma Îranê.

1. IUSY bi li berçavgirtina vê çendê ku Îran welatekî pirneteweyî ye, piştevaniyê ji opozîsiyona pêşkeftîxwaz, sekolar û demokrat yên Îranê dike, bi taybetî piştevaniya xwe ji Yekîtiya Ciwanên Demokrat yên Kurdistana Îranê û partiya damezirînerê saziya han, anku Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê û bizava xwendekar û jinan ku ji bo pêkanîna guhertinan bi awayekî aştîxwazane xebatê dikin, eyan dike.

iusy

International Union of Socialist Youth

Unión Internacional de Juventudes Socialistas

Union Internationale des Jeunesses Socialistes

2. IUSY piştevaniyê ji xebata opozîsyona Îranê ku li dijî cudahiyên cinsî(zayendî) û bidestveanîna wekheviyê di navbera jin û mêran di Îranê de tekoşînê dikin eyan dike.

3. IUSY piştevaniyê ji xebata opozîsyona Îranê ji bo bidestveanîna azadiya ramanê û pêkanîna civînan di Îranê de dike.

4. IUSY piştevaniyê ji xebata opozîsyona Îranê ji bo bidestveanîna hemû mafên xwe di warên civakî, aborî, wekheviya siyasî û dadwerî û pêkanîna jiyaneke baştir ji bo xelkê Îranê dike.

5. IUSY piştevaniyê ji neteweyên Îranê û hewlên wan ji bo pêkanîna pêwendiyên aştîxwazane tevî hemû welatên cîhanê dike. Têkiliyên han divêt li ser bingeha rêzgirtin ji hev du û pîvanên navneteweyî bin.

6. IUSY bikaranîna tund û tûjiyê ji aliyê rejîma Îranê, li hember kesên azadîxwaz û parêzvanên mafê mirovan, mehkûm dike.

7. IUSY piştevaniyê ji neteweyên Îranê ji bo gihîştin bi mafên xwe yên neteweyî di çarçoveya sîstemeke federal de dike.

Yekîtiya Navneteweyî a Ciwanên Sosyalîst.
26.01.2008

Peyama Pîrozbahiya Deftera Siyasî A PDK Îranê Bi Hinceta Endambûna YCDK Îranê Li “IUSY”yê

▶ **Ji bo Yekîtiya Ciwanên Demokrat ên Kurdistana Îranê!**

Tevî silav û hurmetan!

Bi hinceta wergirtina YCDK Îranê weke endamê fermî û xwedî deng di Saziya Navneteweyî a Ciwanên Sosyalîst de, em pîrozbahiyê ji we dikin û pêşveçûna zêdetir a we di asta navneteweyî de, hêvî dikin.

Bêşik û guman çalakiyên berçav û jêhatî ên we keç û xortên neteweya me ya bindest, ji bo me hemûyan cihê rûmet û şanaziyê ye, ciwanên bêpar û şoreşvan ên welatê me jî her çavnihêriya vê çendê ji we dikin.

Serkevtin ji bo ciwanên Kurdistanê li her cihekê.

Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê
Deftera Siyasî
10.11.1386
30.01.2008

Daxuyaniya Deftera Siyasî Ya PDK Îranê Derheq Dawîhatina Yazdehemîn Civîna Komîteya Navendî

Komîteya Navendî ya Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê, hilbijartiya Kongireya Sêzdehem a partiyê, seet 9'ê sibêdeya roja yekşem, 27'ê Çileya Paşîn a 2008'an, yazdehemîn Pilînom(civîn)a xwe bi beşdariya pirraniya endamên eslî, cihgir, û ravêjkar ên Komîteya Navendî pêk anî û piştî 3 rojan karê berdewam, seet 19:30'ê êvariya roja sêşem, 29.01.2008'an, bi serkevtin ve dawî bi karê xwe anî.

Bernameya karê yazdehemîn civîna Komîteya Navendî bi rawestandina deqîqeyek bêdengî bo rêzgirtin ji canê paqij yê şehîdan dest pê kir.

Piştre rêzdar **Mistefa Hicrî**, xêrhatina beşdarên komcivînê kir û destûra karê civînê xiste ber nêrîn û dîtina beşdarên civînê û piştî pejirandinê, beşa yekem a bernameya xebatên pilînomê ku pêk hatibû ji baseke siyasî li ser rewşa niha a siyaseta navneteweyî, Rojhilata Navîn, Îran û Kurdistanê û nemaze pirsên têkildar bi doza Kurd hatin pêşkêşkirin.

Rêzdar Hicrî di basa xwe de qala encama hewl û bizavên navdewletî li dor pirojeya çekên Etomî a Îranê û berdewambûna rejîmê li ser domandina pirojeya han û bersivnedana wê bi daxwazên navneteweyî bi armanca sekinandina meyandin û zaxkirina Uraniyûmê kir. Di vê derbarê de, Sekreterê Giştî yê PDK Îranê, îşare bi cehd û hewldanên dîplomatîk ên welatên 5+1 û Rêxistina Navneteweyî a Vejena Etomê û Konseya Ewlekarî a Rêxistina Neteweyên Yekbûyî kir. Rapora han tevî analîzkirin û dahûrandina rewşa Hikûmeta Herêma Kurdistanê, Îraq û hikûmetên Ereb ên herêmê, qala vê rastiyê jî kiribû ku welatên 5+1 di civîna dawîn a xwe de, roja 23'ê Çileya Paşîn a 2008'an li ser biryarekê li hev kirin ku rengê vê hindê dide cezayên giran û tund ên aborî li ser Îranê pêşniyar neke û di heman hal de, nermînîşandaneke zêdetir ji aliyê Komara Îslamî a Îranê ve li dor gotûbêj bi Amerîkayê re tê xuyakirin, hemû nîşane wisan didin xuyakirin ku Amerîka di kurtdem de hinek îmtiyazan bide Îranê heya bikare projeyên xwe di herêmê de pêşde bibe.

Komcivînê piştî bas li ser beşeke din ji raporê ku analîzek bû li ser berxwedana qehremanane a xelkê Îranê û bi taybet xelkê Kurdistanê û serkut û çewsandina bêrehmane a wan, piştgiriya xwe ji berxwedan û tevgera mafxwaziya xelkê Îranê, nemaze hereket û tevgerên nerazîvûnê ên xwendekaran da xuyakirin û êrêîşa hêzên kirêgirtî ên rejîmê bo ser zanîngeha Tehranê û zanîngehên din ên Îranê û tepeserkirina xwendekaran mehkûm û şermezar kir.

Beşeke din a vê basa siyasî ji bo behs û peyivîn li ser alîkarî û hevxebat tevî hêzên siyasî ên Kurdistana Îranê bi armanca gihîştin bi ji hev nêzîkbûna wan hêz û partiyan, hatibû terxankirin. Komcivîna Komîteya Navendî a PDK Îranê hewl û xebatên Polîtbîroya partiyê ên pêwendîdar bi vê yekê bilind û hêja nirxand, hesiband û domandin bi diyalog û gotûbêjê bona ji hev nêzîkbûnê tevî ew partî û aliyane bi gaveke pîroz û erkeke neteweyî zanî.

Her di vê demê de, civîna Komîteya Navendî a PDK Îranê, hevnavbûna PDK Îranê û aliyê cudabûyê ji partiyê bi kosp û astengeke sereke zanî û li ser vê baweriyê bû ku guherîna wî nav û diyarîkirina naveke din ji aliyê wan ve, dikare ji bo pêkanîna pêwendiya navbera wan du aliyane û di bi encam de armanca pêşdebirina projeya li hev nêzîkbûnê, hevkarî û hevbendiyê alîkarek baş be.

Beşeke din a programa kar û xebatên civînê ji bo kongireya çardehem a partiyê hatibû terxankirin. Piştî baseke berfireh û tevalî û guhertina dîtin û nêrînan li ser vê mijarê, komcivîna Komîteya Navendî çawaniya amadekarî ji bo pêkanîna kongireyê diyarî kir û çendîn şand ji bo qedandin û derbazkirina erkên kongirê destnîşan kir.

Beşeke din a karê civînê taybet bi kar û têkoşîna partiyê û rêveberiya organên partiyê bû. Di wê beşa bernameyê de jî, beşdarên komcivînê aliyên wê basê şirove kirin û nêrîn û dîtinên xwe ji bo çêtir bicîgehandina erkên hizbî, kêmasî û çawaniya kêmkirina wan, xistin rojevê.

Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê
Deftera Siyasî
30.01.2008
10.11.1386

Li Enqereyê Konferansek Fireh Li Ser Pirsa Kurd Hate Lidarxistin

Rojên 09-10.02.2008'an, konferansek fireh di bin navê **Di pêvajoya demokratîkbûnê de makeqanûna nû û pirsa Kurd**, ji aliyê Meclîsa Aştiyê ya Turkiyê ve hate lidarxistin.

Sedan kesayetiyên siyasî, rewşenbîr, pispor û akademîsyen û nûnerên partî û rêxistinên siyasî û sivîl di konferansa Meclîsa Aştiyê de li hev civiyan û aliyên cuda ên têkilîdar bi mijara konferansê, Di pêvajoya demokratrîkbûnê de **Qanûna Bingehîn a nû û pirsa Kurd** nîqaş kirin.

Konferans du rojan dom kir û bi encamnameyekê bi dawî hat.

Di encamnameya konferansê de, 6 xal hatin destnîşankirin û wekî pêşniyar ji bo Zagona Bingehîn a nû ya Turkiyê hatine pêşniyarkirin:

Sedan kesayetiyên siyasî, nivîskar û nûnerên saziyên sivîl û siyasî di konferansê de li hev civiyan

1- Divê ji zîhniyetên mîlîtarîzm û rejîma ewlehiyê bê paqijkirin.

2- Welatîbûn ji bo herkesê, bêyî ku ji ber binyatê xwe yê etnîkî, bîr û baweriyên xwe, mezhebê xwe, zayenda xwe, tercîha xwe ya zayendî, fikrên xwe yên siyasî û ji ber hin sedemên din ên cuda, bê cudakirin; divê di çarçoveya mafê wekhev û berpirsiyariyan de ji nû ve bê ravekirin.

3- Divê di Makeqanûnê de, paqijkirina ji têgehên ku dibin sedemê cudaparêziyê têrî neyê dîtin, di heman demê de, xalên ku bi her cureyî cudaparêziyê qedexe dike, divê bêne bicihkirin.

4- Divê di Makeqanûnê de, bi tu şêweyan hêmayên ku etnîk, ol û çandî tînin bîra mirov cih negirin.

5- Maf û azadiyên welatiyan, pêkhatina edaleta civakî, mafên aborî û sosyal ên xebatkaran, parastina hawîrdorê di Makeqanûnê de bê ewlekirin.

6- Sazûmaniyên kevneperest û xirwatebûyî û terzê îdarekirinê bi tenê ne ji bo pirsa kurd, ji bo çareseririya hamû pirsgirêkên din ên welat jî astengî ye. Li dewsa vê, sererastkirineke Makeqanûnî ya derfetê bibandorbûna rêveberiyên herêmî bê kirin."

22'ê Rêbendanê, Derfetek Dîrokî Û Ceribînek Binirx

Omîd Esxeran

Lİ 29 salan berî niha, li welatê Îranê şoreşek ku di heyama 30 salên borî de bêmînak bû, pêk hat.

Şoreşa han çima pêk hat? Derheq şoreşa gelên Îranê gellek nêrînên cur bi cur ji aliyê, hêz, sazî û kesayetiyên siyasî ve hatine eyankirin.

Teorî û bersivên cur bi cur derheq vê çendê hatine holê. Ramanên siyasî û civakî bûne sedem ku şoreşa gelên Îranê ji aliyên cur bi cur ve were şirove û analîzkirin.

Em gellek bi kurtî dikarin nêrîn û teoriyên han bi ser çend xalan de dabeş bikin ku pêkhatîne ji:

1. Teoriya pîlanê: Hin kes bi taybet malbata Şah, arteşî û leşkerên wê demê û bi giştî alîgirên rejîma berê jêve ne şoreşa gelên Îranê pîlan û komployek bû ku ji aliyê dewletên biyanî û bi taybet Birîtaniyayê ve li dijî Şah hate lidarxistin.

2. Teoriya Nûjenkirinê(Modernîte): Hizra han zêdetir ji aliyê nivîskarên biyanî û hin kesên Îranî ku alîgiriyê ji nêrîna wan dikin tê holê. Wan jêve ye ku Şah di 15 salên dawiya desthilatdariya xwe de dest avête hin guhartinên civakî û dixwest ku model û kultura Rojavayî bixe dewsa model û çanda Îranî. Xebata han a Şah bû sebeb ku xelkê Îranê li dijî kiryarên han ên rejîmê rabin.

3. Teoriya Ol: Alîgirên hizra han zêdetir di nava desthilatdar û alîgirên Komara Îslamî ya Îranê û hin kesên olî tê xuyakirin. Wan jêve ye ku hewla Şah ji bo kêmkirina rolê ol di birêvebirina welat de, nêzîkatîkirina wî digel Îsraîl û Amerîkayê û hin kiryarên din ku wan jêve ye tevî yasayên olî dijber in, bûn sedem ku hesta olî a xelkê Îranê bilive û di encam de li dijî wê rejîmê şoreş û serhildanê bikin.

Eva û gellek nêrîn û teoriyên din derheq şoreşa gelên Îranê a sala 1979'an hatine holê. Bêşik xalên jor de hatî hetanî qasekê bandor li ser şoreşa gelên Îranê hebûn. Lê ya ji hemûyan girîngtir eva bû ku rejîma Şah rejîmek dîktator û tepeserker bû ku bi hemû awayekê hewl dida çand, kultur, wêje û zimanê neteweyên Îranê ji holê rake û bi giştî cehd dikir ku Îranê weke yek netewe û yek ziman ji cîhana derve re binsasîne. Di warê siyasî de, rejîma Şah bi hemû şêwazekê ber ji azadiyên siyasî, azadiya ragihandinê, lidarxistina civîn û kombûnên giştî û avakirina partî û saziyên siyasî ku bikarin nûneriya xelkê Îranê bikin, digirt. Rejîmê bi tu awayekê nedihêla ku neteweyên Îranê rolê rastîn ê xwe bilîzin.

Bi giştî rejîma han xwediyê tev taybetmendiyên rejîmek dîktator, şovesnîst û serkutker bû. Di encam de gelên Îranê ji bo bidestveanîna maf û azadiyên xwe hatine holê û piştî xebatek zaf û xwegorîkirina bi hezaran kesan di 22'ê Rêbendana sala 1357(1979)'an de, rejîma şah hilweşandin.

bi fermana Xomeynî nêzîk 4000 kes ji girtiyên siyasî hatin îdamkirin

Piştî hiloşîna rejîma berê, partî û saziyên siyasî karîn bi awayekî fermî û azadane dest bavêjin xebata siyasî.

Mixabin wê demê taqimek ji Melayên kevneperest bi rêberiya Xomeynî bi mifahwergirtin ji hesta olî a xelkê Îranê û nebûna hevbendî û hevdengiyê di nava partiyên siyasî de û bi taybet saziyên çepgir û demokrat û valahiyek siyasî ku wê demê pêk hatibû, karîn desthilatê bidestve bigirin.

Taqima Xomeynî piştî heyamek kurt di roja 12'ê Xakelêweya sala 1358'an(bihara 1979) de, referandomek rûyekî lidarxistin. Di referandoma han de, diviya gelên Îranê di navbera du rejîman anku rejîma Şah û rejîma taze bi desthilat gihîştî de, yek ji wan hilbijêrin. Xelkê Îranê ku taze ji destê rejîma Şah rizgar bibû, bi tu awayekê amade nebûn ku rejîma han vegere ser desthilatê. Di encam de, tenê rêyek ji bo wan dima ku ew jî rejîma taze bi rêberiya Xomeynî bû. Eva bû sedem ku mafek destpêkîn yê demokratîk anku diyarîkirina sîstema desthilatdariyê ji gelên Îranê re were standin. Gelê Kurd bi rêberiya Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê jêve bû ku divêt gelên Îranê derfet û azadiya vê çendê hebin ku di diyarîkirina sîstema desthilatdariyê de serbest bin. Her eva bû ku gelê Kurd û PDK Îranê di binav referandoma han de beşdarî nekir û ew yek baykut kir.

Lê rejîma Xomeynî bi terzek bêşermane wiha piropagende dikir ku di referandoma han de, nêzîkî %98 ji xelkê Îranê beşdarî kirin û dengê ERÊ danê wê rejîmê.

Di destpêka hatine serkar a xwe de, Xomeynî bi dirûşma şandina şoreşê bo derveyî welat, delîve ji bo şerek nexwestî pêk anî. Eva bû ku Sedam Husên li dijî Îranê şer ragehand û roja 31 Xermana sala 1359'an de, hêzên Îraqê êrîş kirin ser welatê Îranê ku şerê han heyamê heşt salan dom kir. Di şerê han de, nêzîk 1 milyon kes ji her du aliyan ve hatin kuştin û derbeyek giran a aborî ji her du welatan bi taybet Îranê ket ku şûnwarên wê heya niha jî diyar in.

Di heyama şerê han de, rejîmê bi awayekî berdewam neyar û dijberên xwe binçav, zîndanî û îdam dikirin. Piştî bidawîhatina şer, di havîna sala 1367'an de bi biryara Xomeynî nêzîk 4000 kes ji girtiyên siyasî hatin îdamkirin. Her wiha piştre rejîmê dest avête terorkirina neyarên xwe li hundir û derveyî welat. Bo mînak, em dikarin îşarê bi terorkirina **Dr. Ebdulrehman Qasimlo** û **Dr. Sadiq Şerefkendî** du rêberên PDK Îranê, **Dr. Şapûr Bextiyar**, **Dr. Kazim Recewî** û gellek kesayetiyên din ên neyarên rejîmê bikin. Di encama kirayên han ên rejîmê de bû ku rêberên payebilind ên rejîma Komara Îslamî ya Îranê bi awayekî fermî di dadgeha Mîkonusê de, weke terorîst û piştevanê teororîzmê ji cîhanê re hatin nasandin.

Niha û piştî 29 salan rejîm him di asta navxweyî û him jî di asta navneteweyî de tevî gellek arîşe û pirsgirêkan berbirû ye.

Di asta navxweyî de rejîm hemberî tevgerên weke bizava jinan, xwendekaran, mamostayan, kedkaran û bizava neteweyên wî welatî bûye. Bizavên han ku tenê daxwaza mafên xwe yên berheq, demokratîk û sivîl dikin, ji aliyê rejîmê ve bi awayekî hovane tên tepeserkirin. Rejîm bi girtina xwendekar, kedkar, rojnamevan û xebatkarên neteweyên Îranê dixwaze wan ji daxwazên xwe paşde bikişîne. Bo mînak em dikarin îşare bi girtina kesên weke **Îclal Qewamî, Ferzad Kemanger, Mihemedsidîq Kebûdvend, Hîwa Botîmar, Ronak Sefarzade, Hana Ebdî** û sepandina hikmê îdamê bi ser **Ednan Hesenpûr**, qetkirina dest û pêyê çalakên Belûç û îdamkirina Erebên Ehwazê, bikin. Her wiha em dikarin îşarê bi zêdebûna roj li pey rojê a bêkaran, tûşbûna ciwana bi madeyên hişber û nexweşiyên weke Îdzê, hilatina mêjiya bo derveyî welat û wd bikin.

Li vir em digihîjin vê rastiyê ku Rejîma Îranê karîna bicihanîna daxwazên demokratîk û mirovî yên gelê Îranê tune ye. Çunku di rastî de ew rejîme bi dengê razî û erê yê gelên Îranê nehatiye ser desthilatê, belku bi zor û tepeserkirinê desthilata xwe bi ser xelkê Îranê de sepandiye. Di encam de rejîm ji bo mayîna xwe neçar dimîne ku bizavên han bi awayekî hovane û berdewam serkut bike.

Di asta navneteweyî de jî rejîm di warên cur bi cur weke maytêkirin di kar û barên welatên cîran weke Îraq û Lubnanê, destêverdan û berlêgirtin ji aştiya navbera Ereb û Îsraîliyan, piştevanîkirin ji terorîzmê, zengînkirina Uraniyûmê û binpêkirina mafê mirovan bi awayekî sîstematîk û berdewam ji aliyê navendên navneteweyî, parêzerên mafê mirovan û cîhana azad ve tê mehkûmkirin. Bo mînak em diakrin îşare bi derçûna du biryarnameyên dorpêç û cezakirina Îranê weke biryarên 1737 û 1747’an ji aliyê Konseya Ewlekariya Neteweyên Yekbûyî, Rapora Saziya Çavdêriya Azadî û Parastina Mafê Rojnamevanan ku di rapora xwe a salan de, rejîma Komara Îslamî ya Îranê weke çaremîn girtîgeha rojnamevanan di cîhanê de dihesibîne û her wiha rapora wê dawiyê a Wezareta Karê Derve ya Amerîkayê derheq binpêkirina mafê mirovan di Îranê de, bikin.

Niha ku rejîm di asta navxweyî û navneteweyî de ketiye bin zext û givaşek bêmînak de, erkê hêzên Opozîsyona Îranê ye ku li dora hev kom bin û bi diyarîkirina alternatîvekê ji bo qonaxa piştî nemana wê rejîmê, bi hev re xebatek micid li dijî vê rejîmê bimeşînin. Xala girîng ku divêt em îşare pê bikin, eva ye ku bê beşdarbûna gelên Îranê û liberçavgirtina mafê neteweyî yê wan, tu rejîmek nikare xwe weke nûnerê rastîn yê maf û berjewendiyên wan bihesibîne. Rêçareya herî baş ji bo vê çendê damezirandina sîstemek demokratîk, Federal û sekolar di wî welatî de ye. Hin hêz û aliyên siyasî ku jêve ne divêt niha xebat bona hiloşandina rejîmê were dayîn û piştre xelkê Îranê sîstema desthilatdariyê diyarî bikin, di rastî de şaşîtî û ceribîna tala a sala 1357 – 1358’an dubare dikin.

Di dawiyê de realîzm wiha dixwaze ku her niha alternatîva rejîma Komara Îslamî ya Îranê were diyarîkirin û baştirîn çareserî jî bona vê çendê, avakirina sîstemek

Şandeke Tevgera Yekîtiya Neteweyî A Kurd Seredana Deftera Siyasî A PDK Îranê Kir

Ji aliyê rastê: Mistefa Hicrî û Îbrahîm Gulçu

Roja 07.02.2008’an, şandek ji Tevgera Yekîtiya Neteweyî a Kurd li Bakûrê Kurdistanê(TEVKURD)’ê, bi serokatiya Îbrahîm Gulçu, endamê Komîteya Birêveberî a Partiya han, seredana Deftera Siyasî a PDK Îranê kir ku ji aliyê şandek ji PDK Îranê bi serokatiya birêz Mistefa Hicrî, Sekreterê Giştî yê PDK Îranê hate pêşwazîkirin.

Di vê hevdîtinê de, her du aliyan serbarê şirovekirina guhartinên vê dawiyê yên herêm û Kurdistanê, piştevaniya xwe ji bizava neteweyî a Kurd di hemû parçeyên Kurdistanê de kirin.

Her wiha her du aliyan di hevdîtina xwe de bal kişandin ser xebat û tekoşîna PDK Îranê û siyaset û helwestên neteweyî li hember tevgera azadîxwazane a Kurd di parçeyên din yên Kurdistanê de.

Di dawiya vê hevdîtinê de her du aliyan li ser hewcehiya piştevanîkirin ji destkevtên Hikûmeta Herêma Kurdistanê û parastina wan tekez kirin.

Şiroveya Peyvên Siyasî

Berhevkar: Omîd Esxeran
omid_anbi@yahoo.com

DEWLET “STATE”

Dewlet yek ji wan mijaran e ku gellek pênase û şirove jê re hatine kirin.

Hin kes li ser wê baweriyê ne ku dewlet navê saziyek siyasî ye ku ji bo dabînkirina ewlehî û xweşkirina jiyana takên civakê di nava her welatekê de tê avakirin. Di rastî de dewlet hêzek e ku ketiye nav dilê civakê û xwe li serveyî civakê dihesibîne.

Li gor raya hin kesên din, dewlet anku avakirina desthilatê di welatek diyarîkirî bi ser neteweyeke diyarîkirî de ku di asta navxweyî de nobedarê tekûzî û ewlehiyê ye û di asta derve de jî parêzerê yekparçeyiya welat û berjewendiyên tev qatên civakê ye.

Avakirina desthilatên han ji rêya dezgeh û saziyên kargêrî, siyasî, dadwerî û leşkerî ve tên misogerkirin. Di sîstema avabûyî li ser pîvana cudakirina desthilatan, hikûmet weke baskê birêvebirina dewletê tê hesibandin. Di sîstemên kevin de ku hebûna rewatî ji aliyê Xwedê ve weke bingeha meşrûbûna desthilatê dihat hesibandin, tu ferq û cudahiyek di navbera peyva hikûmet û dewletê de tune bû û di rastî de welat pêkhatî bû ji wan deverên ku fermanberan ew dagir kiribûn yan jî weke mîrat gihîştibû wan û heya dema ku karîna parastina desthilata xwe heban, akinciyên herêmên han stûxwarê fermanên wî/ê dibûn.

Piştî wê ku peyva nû a gel û dewletê di yasayên giştî û navneteweyî de serî hildan, dewlet ji rêya avakirina desthilatekê ve dihat nasîn ku ji aliyê gel ve ji bo parastina sîstema welat û berevanîkirin ji welat dihat damezrandin.bi giştî dewlet desthilatek e ku gel bona berevanîkirin ji xwe û welatê xwe, cihgirkirina yasa û ewlehiyê û berevanîkirin ji sîstemê ava dike, lê hikûmet dezgehek hêjayî guherandinê ye ku cî bi cîkirina erkan li stû digire. Bi vî awayî gel, dewlet û welat sê têkilekên(onsor) dîrokî û biewle ne. Lê hikûmet (rejîm) li gor zirûfên civakî û dîrokî guherîn bi ser de tê. Bo mînak renge sîstema hikûmetekî di nav welatekê de ji Paşatiyê ve bo Komariyê biguhere yan jî ji dîktatoriyê ve bo demokrasiyê were guhertin, lê sê gerdên(onsor) han her di cihê xwe de bi neguherî dimînin. Peyva nû a dewletê tevî Nasiyonalîzmê pêwendiyek rasterast heye. Hizra han piştî şoreşa Fransayê bi awayeke bêmînak di cîhanê de belav bû û bandorek zaf li şûn xwe danî û welatên ne Ewropayî jî xiste bin bandora xwe. Di encama vê çendê de, îro rojê avakirina dewletên neteweyî bûne giringtirîn hander ji bo bizavên siyasî û şoreşgerî.

Pirraniya bîrmend û hizirvanên nûjen di navbera civak û dewletê yan civaka sivîl û civaka siyasî de, ferq û cudahiyê didanên. Li gor hizra han dewlet beşek ji civakê ye ku weke nûner ji aliyê civakê ve destilatdariyê dike. li gor peyva nû a dewletê ku di sedsala 16’an de ji aliyê **Makîyavelî** û **Jan Bordon** ve di nav Ewropayê de belav bû û di sedsalên 17 û 18’an de hevdem tevî şoreşa Fransayê cihgir bû, her neteweyek ku li ser axa xwe dijî, xwediyê dewleta xwe ye. Di encam de dewlet desthilatek e ku netewe bona berevanîkirin ji xwe û welatê xwe û berhevkirina yasa û ewlehiyê di nav welatê xwe de ava dike.

Hizirvanên Marksîst li ser wê baweriyê ne ku di navbera dewlet û serhildana qatên cur bi cur ên nav civakê de, pêwendî di holê de ye.

Marks dewletê weke alavek birêvebirinê di destê sermayedaran de dizane. Navhatî dewletê weke berhema rikeberanêya di navbera qatan de dihesibîne ku bi sedema rikeberanêya han, qatên bindest di bindestî û belengaziyê de tên sekinandin.

Her wiha **Lenîn** jî dewletê berhema rikeberanêya navbera qatên nava civakê de dizane û dibêje: “Hebûna dewletê bi xwe nîşanderê vê çendê ye ku rikeberanêya navbera tex û qatan hêj berdewam e û dewlet alavên çewisandina çîn û texên cur bi cur ên civakê pêk tîne”.

Çavkanî:
Ferhengî Ramiyarî Nîga “Azad Weledbegî”
Danêşnamêyê Siyasî (Politicial Dictionary) “Daryûş Aşorî”

Valêntayn, Roja Hezkiriyan

Hemîd Muxtarî
tishk_ronahi@yahoo.com

Niha dema mirov ji her zarok, ciwan û bi taybetî evîndaran dipirse: “**Valentine**” çî ye, dizanin ku di sedsala sêyem a Zayînî di Roma kevn de, kesek bi navê **Kilodiyûsê Duyem** li ser desthilatê bû ku baweriyên ecêb hebûn, yek ji wan eva bû ku digot: Serbazek dikare bi başî şer bike ku xwedî jin nebe, nezewicî be.

Lewra Kilodiyûs li ser bingeha fêmkirina han, pêkanîna jiyana hevbeş ji bo serbazên Împeratoriya Romayê, qedexe kiribû.

Kilodiyûs gellek bêrehm û li ser destûrên xwe bi qasekê micid bû ku tu kesê nedivêra ji bo zewicandina serbazên Împeratoriya Romayê, hevkariyê bike, xincî Qeşeyekî bi navê **Valintiyûs** anku “**Valentine**” ku bi awayekî veşartî, serbazên Romê tevî evîndarên wan dida zewicandin. Kilodiyûsê Duyem ji vê yekê agahdar dibe û destûrê dide ku Walentaynî bixine zîndanê.

Valentayn di girtîgehê de dibe evîndarê keça gardiyanê(zîndanbanê) girtîxaneyê.

Valentayn di girtîgehê de, bi sûça gihandina dilê evîndaran bi hevdu û hezkirina ji keça gardiyenê girtîgehê, roja 14’ê Şibatê, bi dileke evîndar tê lidarvekirin.

Lewra wî weke goriyê rêbaza evînê dizanin û piştî wê bûyerê ew dibe sembola evînê di cîhanê de û her sal keç û xortên evîndar di welatên pêşkevtî û azad de, roja 14’ê Şibatê, anku roja daliqandina Valentaynî ku bi fermî weke **Roja Hezkirinê** hatiye nasîn, bi pêşkêşkirina gul û diyariyên cur bi cur ji hev pîroz dikin.

Eva çend salek e ku di Kurdistanê de jî bi sedema hebûna dezgehên ragihandinê, xelk bi giştî û bi taybetî ciwanên evîndar tevî çîroka Valentaynê nasiyar bûne û bi awayekî veşartî roja han bi pêşkeşkirina gul û diyariyên cur bi cur ji hev pîroz dikin.

Li vir pirsiyarek tê holê, ew jî eva ye. Gelo çima ciwanên Kurd bi giştî û nemaze keçên Kurd nikarin bi awayekî eşkere û azad evîndariyê bikin û bi xwe hevjînê xwe hilbijêrî?!

Ji destpêka peydabûna mirovan li ser erdê, hezkirin hebûye û tu kesê nekariye haşayê ji hebûna evînê di jiyana mirovahiyê de bike, çunku jiyan bi evîn û hezkirinê re dest pê dike.

Lê mixabin di civaka me a Kurdewarî de evîndarî tevî gellek pirsgirêk û tengasiyên dijwar berbirû ye. Ger malbatek pê bihese ku keça wan evîndariyê dike û ji kesekî re hez dike, bê şik ew keç dê tevî gellek astengan berbirû be û piştî wê demê jiyan dê jêre bibe cehnem.

Îdî ew keç her dem dê bikeve bin çavdêriya bav, dayîk, bira û kes û xizmên xwe. Bi lêdan û kutanê dê bersiva evîndariya wê bidin! heta gellek malbat hene ku keça xwe bi sedema han dikujin!

Bo mînak kuştina keça evîndar a Kurd ya bi navê **Dua** ku bi awayekî hov û nemirovane ji aliyê kesên nêzîk û xizmên xwe ve bû qurbaniyê evîndariyê.

Başe çima, ji ber çi?

Sûça Duayê çi bû ku dibe di sedesala 21’an û di sala 2007’an de, bi awayekî hov, bi kevir, pên, bilûkan û wd.. di nava sedan kesan de bê kuştin?! tenê bi vê sedemê ku wê evîndar û heval hebû?

Diyare tenê Dua nîne ku bi sedema ji hev hezkirinê û evîndariyê tê kuştin. Belku bi hezaran keç hene ku heta niha bûne goriyê evîndariyê. Sal nîne ku bi sedan keç ji ber evîn û dildariyê nehên kuştin yan bi destê xwe, xwe neşewitînin yan xwe nedaliqînin an tûşî xemgînî, dilsarî û nexweşiyên din nehên.

Bi rastî kuştin yan pêkanîna asteng û pirsgirêkan li hember evîndaran di berjewendiya kî de ye? Kê ji kiryarên han qazanc dike?

Xincî vê çendê ku netewa Kurd di asta navneteweyî û di bîr û raya giştî a cîhanê de weke neteweyeke paremayî di warê civakî de daye nasîn, tu qazanceke din ji bo netewa me hebûye?!

Di serdemekê de ku zanist û teknolojî ber bi pêşve diçe û welatê me anku Kurdistan jî ji vê yekê heya astekê bêpar nemaye, çima terzê nêrîn û liv û lebatan tevî evîndariyê her weke xwe maye û nahê guhartin? Gelo emê çawa bikaribin xwe ji diyardeya han rizgar bikin?

Heya dema ku çawaniya bîrkirin û fikirîna civakê derheq pirsa hezkirin û evîndariyê nehê guhartin û xelkê me xwe ji berpirsiyarî û qeyd û bendên exlaqî yên kevneşop dûr nexin û li dijî fikirînên han yên paremayî xebatê nekin, bêşik di warê civakî de em nikarin pêş bikevin.

Bi hêviya roja ku hemû evîndarên Kurd jî, weke evîndarên welatên pêşkevtî yên cîhanê, bi xwe li ser çarenivîsa xwe biryarê bidin û evîndarê/a xwe hilbijêrin.

Mesûd Kurdpûr Bi Du Sal Cezayê Dûrxistinê Hate Mehkûmkirin

Şanda pêdeçûn û pêregihîştin bi ser tawanên îdarî ên Wezareta Perwerde û Hînkirinê ya rejîmê, **Mesûd Kurdpûr**, rojnamevanê serbixwe, çalakê çandî bi du sal cezayê dûrxistin bo bajarê Tikabê mehkûm kir.

Navhatî heyamê 20 salan e ku li zanîngeh û xwendingehên bajarê Bokanê de mijûlî kar û xebata pîroz a dersbêjiyê ye.

Mesûd Kurdpûr

Hukmê han bi sedema beşdarîkirina navhatî li gireva mamostayên Îranê li mehên Reşeme û Xakelêweya 1385 – 1386(2006 – 2007)’an bi ser wî hatiye sepandin.

Gireva han li ser daxwaza navenda senfî a mamostayên Îranê û bi merema daxwaza baştribûna rewşa jiyana mamostayan û gunartin di birêveberiya îdereya perwerde û fîrkirinê de hatibû lidarxistin.

Li gor hukmê han, navhatî bi tawana haydana mamostayên bajarê Bokanê ji bo neçûn bo ser kilasên dersê di heyamê rojên 26 – 27.01.1386’an de û her wiha hevpeyvîn bi belavokên navxweyî û derveyî welat re hatiye mehkûmkirin.

Di hukmê han de buxtana anîne hola xwestekên siyasî hevdem tevî daxwazên mamsotayan ji navhatî re hatiye dayîn.

Xaça Sor Ya Cîhanê Daxwaza Hevkarîkirinê Tevî Koçberên Kurd Yên Sînorê Urdinê Dike

Rêxistina Navneteweyî a Xaça Sor, roja yekşem, 10.02.2008’an, daxwaza veguhastina 190 kes ji koçberên Kurd yên Kurdistana Îranê bo ciheke biewle kir.

Ew Koçberên Kurd niha di kampakê de li ser sînorê navbera Îraq û Urdinê di nava deştê de dijîn.

“Radio Farda”yê ji zimanê nûçegihanê “Assosiated press”ê ve ragihandiye ku penaberên han ji 29 malbatan pêk tên ku ji meha Çileya Paşîn a sala 2005’an şûnde li kampa Eltaşê li devera Romadiyê li Îraqê bi sedema gefên hêzên çekdar û terorîst yên Îraqî ber bi sînorê Îraq û Urdinê reviyane.

Komîteya Navneteweyî a Xaça Sor radigihîne ku divêt bo wan koçberan rêçareyeke dirêjheyam were dîtin hetanî ku ew jî bikarin biçin bo ciheke biewle.

Hêjayî gotinê ye ku rewşa koçberên kampa han gellek xirab e û tu bernameyek ji bo veguhastina wan bo welatê sêyem tune ye.

%35 Ji Xelkê Mehabadê Bêkar În

Serhejmariya bêkariyê li Mehabadê gihîşte 35 ji sedê.

Li gor nûçeya “iranpressnews”ê, **Seîd Mistefanijad**, yek ji çalakên karkerî li Mehabadê, di vê derheqê de tevî malpera “Dastranj”ê, ragihand: Nebûna bername û nedanîna sermaye ji aliyê dewletê bona pêkanîna yekeyên berhemanînên pêşesaziyê li deverê, di heyamê 10 salên borî de, bûye sedema jordeçûna asta bêkariyê.

Navhatî herwiha serbarê îşarekirin bi bikêrbûna ax û herwiha jêhatîbûna xelkê Mehabadê ragihand: Berpirsên rejîmê ji fakterên han bona afirandina delîveyên kar li bajarê Mehabadê mifah wernegirtiye.

Mistefanijad serbarê îşarekirin bi çalakiyên tenê 15 yekeyên berhemanînên senetî di Mehabadê de got: Nifûsa Mehabadê gihîştiye 300 hezar kesan û ciwanên bêkar ji bo bidestveanîna hewcehiyên jiyanê bi neçarî dest davêjin bo karê qaçax.

Binkeya Ewlekarî A Mehabadê, Zext Û Givaşên Xwe Bo Ser Malbata Fîlmsazekî Kurd Xurt Dike

Enwer Hesenpûr

Zext û givaşên binkeya ewlekarî a rejîma Komara Îslamî a Îranê bo ser malbata fîlmsazekî kurd bi navê **Enwer Hesenpûr**, zêdetir dibin.

Enwer Hesenpûr, rojnamevan û fîlmsaz li bajarê Mehabadê, piştî çêkirina kurtefîlmek bi navê “Onsa”(jin)’ê neçar dimîne ku Kurdistana Rojhilat bicî bihêle.

Navhatî di fîlma han de, nêrîna ola Îslamî derheq jinan nîşan dide.

Binkeya ewlekarî a rejîmê li Mehabadê, di çend mehên borî de, çend caran birayê navhatî, bo binkeya han gazî kiriye û bi gefxwarin û pêkanîna zext û givaşan, daxwaz ji birayê Enwer kiriye ku yan birayê wan divêt vegere Kurdistanê yan jî divêt hevkariyê tevî hêzên rejîmê bike.

Binkeya han her wiha Xalid Hesenpûr, birayê wî yê rojnamevan bi vê yekê tawanbar kiriye ku di çêkirina kurtefîlma “Onsa”ê de hevkariya Enwer Hesenpûr kiriye.

Cixare, Kujerê Yek Milyar Kesî

Heftiya borî ji aliyê karnasên Rêxistina Tendurustiya Cîhanê, raporek li ser rewşa kêşana cixarê li seranserî cîhanê hate belavkirin.

Ev rapor, rewşa kêşana cixarê û zêdebûna mirinê ji ber vê yekê li welatên cur bi cur, nemaze di welatên xwediyê dahateke qels û kêm xirab û cihê tirsê da zanîn.

Li gor vê raporê, niha di 74 welatên cîhanê de, kêşandina cixarê di navendên tendurustî û xwendingehan de bê asteng dimeşe. Li bêtirî nîvek ji welatên cîhanê, yanî zêdetirî 2 ji 3 a nifûsa cîhanê, rê didin xelkê ku di îdareyên dewletî û cihê kar de cixareyan bikêşin. Tenê di 20 welat ji 179 welatên cîhanê ên endamên vê saziyê, qedexebûn cixarekêşanê bi tevahî dimeşe.

Heta sala 2100’an, bêtirî yek milyar kes ji ber kêşana cixarê dê jiyana xwe ji dest bidin

Di rapora han de hatiye diyarkirin ku heke bernameya xebat li dijî cixarekêşanê bi vî awayî heyî biçe pêş, heya dawiya wê sedsalê, yan sala 2100’an, bêtirî yek milyar kes ji ber nexweşî û encamên xirab ên kêşana cixareyê dê jiyana xwe ji dest bidin ku nîşana kareseteke mezin a navneteweyî ye.

Li Îranê Mehnameya Jinan Piştî 16 Salan Hate Daxistin

Mehnameya “Zanan”(Jinan) ku 16 sal e bi awayekî berdewam û çeleng di giştîkirina pirsa mafê jinan de çalakî hebûye û xebat dikir, heftiya borî ji aliyê rejîma Komara Îslamî a Îranê hate daxistin.

Kovara “Zanan” ji Şibata sala 1992’an, dest bi kar û xebatên xwe kiriye û heya niha 151 hejmar ji kovara han hatiye çapkirin.

Daxistina Kovara “Zanan” ji aliyê rejîma Komara Îslamî a Îranê ve di asta navneteweyî de tevî nerazîbûneke berfireh berbirû bûye û ev kiryara rejîmê bi xurtî hatiye mehkûmkirin.

WÊJE Û WÊJEVANÎ

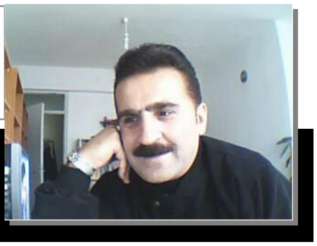

ADAR JIYAN
adarjiyan@mynet.com

Ligel ku bingeha wêjeya kurdî ya dîrokî li ser riknê çand û kevneşopiyên neteweyî bilind bûbe jî dîsa bi giranî di bin bandora çand û şaristaniya îslamî de maye. Wêje û şaristaniya îslamî bi gelemperî li Rojhilata Navîn belê nemaze li ser civata ereb û farisan bêtir hukim kiriye.

Ji ber ku kurd bi salan nebûne xwedî dûgel û xuhermend, wêjeya kurdî jî bi asayî di bin hêvhîkariya wêjeya ereb û farisan de maye. Ev hêvhîkarî bi awayekî dualî domiyaye. Ango hem wêjevanên kurdan berhemên xwe bi tîpên erebî nivîsandine û di bin tesîra erebî de mane û hem jî gelek peyv û gotinên kurdî derbasî wêjeya erebî kirine. Mirov dikare heman tiştî ji bo wêjevaniya kurdî û farisî jî bibêje. Wêjevaniya kurdî ya îroyîn jî kêm zêde li ser vê mirateyê av bûye û bi rengekî nû ber bi perisîneke nûjen ve dibe.

Wêjevanên dinê yên navdar jî tê de mixabin hê wêjevaniya dinê xwe negihandiye radeya mirovbûn û gerdûnîbûneke rastîn û jidil. Çimkî wêjevanî jî rasterê bi feraset û hişmendiyê ve girêdayî ye. Wêjevanê ku tevê mirovahiyê neke nava dilê xwe û ji bo nifşê nû û dêwera mirovahiyê tiştekî sûdewar neke dê li ber dahatûya dîrok û mirovahiyê rûmesar û şermezar bibe û bête darizandin. Wêjevanê ku êş û jana el û hozên daristanên Amazonê giriyê pitika Etyopyayê kuştina zarokên Filîstînê, hawara keçikên Afganîstanê qîrîna dayikên kurd û tirk ên Enetolî û Mezopotamyayê di dil û mêjiyê xwe de ne hishisîne dê wekî wêjevanekî dilsoz û dilawer neyê dîtin û pejirandin. Û ji hêla nifşên dahatûya mirovahiyê ve bête darizandin. Ji bo wê, divê em hinekî li ser helwest û bizavên wêjevan û rexnekirina berhemên wêjeyî rawestin.

Her çiqas ku hin nivîskar û xwendevan li hember rexneyên tund û bêdeman rawestin û gazincan bikin jî rexne azîneyeke zanistî û pêdiviyeke jênager ya civakî ye. Belê divê ji rexnekirin û nerexnekirinê bêtir li ser awa, şêwaz û azîneya rexnekirinê were rawestin. Nemaze di rexneyên wêjeyî de divê bêtir ev azîne bi baldarî bête bikaranîn û xebitandin. Pêwistî û bêdiviya her mirovî/ê bi rexneyê heye, belê ya wêjevan ji her kesî bêtir pê heye. Lewre rexne têkûzkirin û duristkirina berhema ku dibe aidê civakê û mirovahiyê ye. Ji bo wê mafê herkesî di wê behremê de heye ku derbarê wê de tiştekî bibêje. Belê beriya mafdariyê hewcetî bi zanîn û agahdariya derbarê berhema wêjeyî heye. Ji bo wê divê rexnegir ne bi hestyarî û ramyarî, bêtir bi hişmendî, kêrdarî û hêwildarî nêzîkî behremê bibe û wê binirxîne.

Li gorî nêzîkayîtêdanên rexnegiriya wêjeyê ya zanistî, rexneya wêjeyê, bi mebesta fêmkirin, cêjgirtin û sûdwergirtina berhemê tê bikaranîn. Heke rexne bi vê armancê neyê kirin ne sûd û fêdeyê dide rexnegir û ne jî wêjevan. Di encama rexneyeke bêarmanc de biçûkxistin, darizandin, qewirandin û dehfandin heye. Di babeta berhemên wêjeyî de danîna rêbazên hişk û neguherbar, li derveyê rexneyê dimîne. Tiştê ku li derveyê rexneyê dimîne jî, ne berhemdêr û ne jî rexnegir eleqedar dike. Ji bo wê gava ku rexneya wêjeyî bê kirin, divê rexne ne li raman û hişmendiya wêjevan, li berhema wî bête kirin. Wekî mînak: Dibe ku fikr û raman berhemdêr, dûr, heta dijî ya rexnegir be; belê divê rexnegir vê yekê neke sedem û hinceta neecibandina berhema wî/wê. Rexnekirina fikr û ramana berhemdêr helwesteke ramyarî ye. Û ev rexnegirî nakeve koma (katagoriya) rexnegiriya wêje û wêjevaniyê. Tenê kesê/a ku xwe wekî rexnegir dibîne têkildar dike.

Rexnegiriya wêjeyê xebateke jênager, jiyanî û pîroz e. Lewre zanistî ye. Gava ku ev yek li ber çavan bête ragirtin dê mirov hem berhemên wêjeyî bixwînin û sûdê jê wergirin û hem jî biecibînin an jî rexne bikin. Bi vî awayî dê cudayetiya navbera berhemên bedew û nebedew jî kifş û diyar bibe û her wiha deger û qîmeta berhemê derkeve holê.

Rexnegirî û û afirînerî bihev re digihên û hev û din temam dikin. Rexnegiriya rastîn dibe sedema afirînerî û berhemdariya wêjevên. Û afirîneriya wêjevan jî dibe egera têkûzbûn û sererastkirina wêjeyî. Heke rexnegirî wekî erkedarî û fonksiyona dozîneya wêjeyê bête dîtin divê zêde bi bûyer û qewamên rojane eleqedar nebe. Çimkî armanca rexnegiriya wêjeyê bidestxistin û peyîtandina behremên bedew û çespandin û selmandina rêbazên wêjeyê û kevneşopiyên wê ye. Dozîneya wêjeyê, pêşî nîqaş û gengeşiyên derbarê şahîkî û estetizma behremê û peyre jî nîqaşên felsefî derdixe holê. Heta li bersiva pirsên derbarê xwezaya zimên û rastîniya civakê digere.

Divê rexnegiriya wêjeyê fêrker be û wate û girîngiya wêjeyê fêrî mirov bike. Divê rexnegirî rêya bidestxistina ku mirov di kijan warî de bi ser dikeve bi ber mirov bixe. Belê divê mirov jî çawa ku ji jiyanê seyê (waneyê) digire, bikaribe ji wêjeyê jî sûd û fêdeyê wergire

---

Kaniya Helbestan

Şibata Reş

Behadîn Şakir

Du hezar û çara de
Yekê meha Şibatê
Li bajarê Hewlêrê
Li Kurdistana Îraqê
Milet kêfa xwe dianî
Ji bo cejna Qurbanê

Leqa du, melbenda sê
Dergehê wan vekirî
Berpirsê wan dibûn rêz
Li pêşberî miletî
Vayadestan dihejînin
Cejna hev pîroz dikin

Ev dikin kêf û şadî
Bang dikin bi demokratî
Hin dewletên misilman
Tirk û Sûrî û Îran
Peyda nabe mirovatî
Bang li hev dikin li ser ban
Em çarekê ji xwe re bikin
Jev re deynin hevpeyman
Terorîzme pirbikin
Dan wêran Kurdistan

Di vê dema nêzîk de
Dê Kurd bigihin mafê xwe
Gotinê xwe xistin yek
Herdu hêzê me Kurda
Ew bang dikin bi federalî
Cografî û netewî
Ji ber vê yekê hanê
Dujmin ji wan ditirsî
Roja cejna goriyê
Xwekujî xê dişyênin
Li wan dikin weke mela
Bomb ba wan kar dikin
Tu kes li wan nepirsî
Xwediyê şaşik û rehîn
Bi vê ola misilman
Em pirtenê xapandin
Va ew xwe dipeqînin
Gellek ji me tên kuştin
Ji birîndar û kuştiya
Va xa gellek çê dibin

Gotine wan bijimêre
Du sed û bîst û pênc in
Şîn ketiye nav Kurdan
Sê roja al da daxistin

Festîvala Bibîranîna Cegerxwîn Li Hewlêrê

KÎ ME EZ?

Raport: Selîm Zencîrî

Rewşenbîr û hozanvanê berxwedan û serxwebûnê, nivîskar û zimanzanê aştîxwaz ê kurd, Cegerxwîn di nava Kurdan de xwedî kesatiyek bilind û pîroz e. Ew zanayê ku hemû jiyana xwe di pêxema rizgariya kurd û Kurdistanê de daniye. Wî rolek girîng li hişyariya netewî, rizgarî û serxwebûnê de lîstiye û bi yek ji alahilgirên şoreşa netewî, rewşenbîrî û siyasî tê hejmartin.

Ew li sala 1903’ê Zayînî li gundê Hesar a ser bi Mêrdînê ji dayîk bûye. Di 13 saliya xwe de koçberî Kurdistana Sûriyê(Amûdê) bûye. Gellek zehmetî û hejarî kişandiye, heta şivanî û gavanî jî kiriye. Xwendina xwe ya ayînî jî xilas kiriye. Dûre dev ji melatiyê berdaye û ketiye nava qada siyaset û şoreşê di her du warên Civakî û Siyasî de.

Bi qasî 31 berhemên bi nivîsîna xwe û wergeran hene. Bi giştî hemû jîna wî xebat, berxwedanî, girtin û derbiderî bûye û aqibet gellek bi serfirazî û serbilindî, roja 22.10.1984’ê Zayînî li welatê Swêdê xatirê xwe ji malbat, heval, evîndar û gelê kurd xwast û li Qamîşloka delal teslîmî axê hate kirin.

Lewre Wezareta Hikûmeta Herêma Kurdistanê ji bo emegnasî û rêzgirtin ji wî zana û feylesofê kurd, festîvalek bi navê **Kî me ez?** Bo midehê sê rojan lidarxist.

Festîval seet 10:30’ê roja yekşem, 10.02.2008’an li hola Pêşewa a Wezareta Rewşenbîrî li Hewlêrê, bi amadebûna Sekreterê Mekteba Siyasî a PDK’ê, Wezîrê Rewşenbîrî yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê, Parêzgarê Hewlêrê, Malbat Cegerxwîn, nûnerên Partî û aliyên siyasî, kom û komeleyên çandî û sivîl, rewşenbîr, nivîskar, helbestvan û rojnamevanên li hemû parçeyên Kurdistanê, Yekîtiya Soviyeta berê û Kurdên li Ewropayê bi deqîqeyek bêdengî ji bo canê pak yê şehîdan û pêşkêşkirina çend stran ji helbestên Cegerxwîn ji aliyê Koma Muzîkê a Duhokê dest pê kir.

Dûre gulbijêrek ji helbestên mamosta Cegerxwîn ku ji aliyê Wezaerta Rewşenbîriyê ve di CD û pirtûkekê de hatibûn çap û amadekirin, pêşkêşî beşdaran hatin kirin.

Piştre peyamên: Parêzgarê Hewlêrê, Yekîtiya Nivîskarên Kurdistanê ji aliyê Dr. Îzedîn Mistefa Resûl, Civata Nivîskarên Îraqê(Dr. Fazil Samir), Wezareta Rewşenbîrî a Îraqa Federal (Fewzî Etrûşî), Wezareta Rewşenbîriyê ji aliyê Felekedîn Kakeyî û peyama malbata Cegerxwîn ji aliyê neviya wî bi navê Silîva Cegerxwîn ve hatin pêşkêşkirin.

Herweha gellek kesayetî û saziyan bi vê hincetê peyam şandibûn ku di nava wan de em dikarin îşarê bi peyama **Osman Baydemir**, Şaredarê Diyarbekrê û **Yaşar Kemal** Romannivîsê navdar bikin.

Herweha sê pêşangeh taybet bi festîvalê hatin vekirin. Pêşangeha alav û amûr taybetî yên Cegerxwîn, pêşangeha nîgarên hunermendên Kurdistanê û pêşangeha pirtûkan di Hola Zer de.

Herweha di roja duyem a festîvalê de girûpa Sema û Balêt a “**Şepolî pepûlekanî Silêmanî**” bi pêşkêşkirina çend sema û nimayişan, coşeke taybet dane festîvalê û heyecan û coşeke xweş xistine nav dilê beşdaran.

Di her sê rojên berdewam de çendîn kesatî, rewşenbîr û helbestvanan bi pêşkêşkirina helbest, lêkolîn û gotarên xwe li ser aliyên cur bi cur yên jiyan û helbestên Cegerxwîn sekinîn û festîval xemilandin. Ji wan em dikarin îşare bi birêzan: Ebdulrezaq Ozgun, Kerîm Şareza, Ebdulrezaq Usê, Omer Farûq Yekdaş, Dr. Kamran Bawarî, Selva Gulî, Konê Reş, Şevket Sindî, Dr. Seidedîn Mela, Perwîz Cîhanî, Elî Şemdîn, Narîn Omer, Newzad Ebdula Bamernî, Arjen Arî û Ehmed Hebû bikin.

Herweha beşdariya Serokê Herêma Kurdistanê birêz Mesûd Barzanî, di roja duyem a festîvalê de bû cihê kêfxweşî û serfiraziya beşdaran û bi taybet malbata birêz Cegerxwîn, herweha nîşaneya pûte û girîngîdana wî bi çand û toreya Kurdî û rêz û qedirgirtin ji rewşenbîr, hozanvan û bijardeyên civaka me ye.

Herweha di festîvalê de fîlmek dukomentarî ji derhînana **Kawe Akreyî** li ser jiyan, biserhat û kar û xebatên hozanvanê berxwedan û serxwebûnê, mamosta Cegerxwîn hate nîşandayîn ku aliyên cur bi cur yên jiyana wî bi xwe ve girtibûn.

Beşa dawîn a karê festîvalê parvekirina xelatan bi ser birêveber û zehmetkêşên festîvalê bû. Piştre gerr gitîşte hunermendên Kurd: Hunermendan Mihemd Taha Akreyî, Xoşnav, Bilind Ebdula, Narîn Feqê û Şîrîn Perwer û di ahengeke pirr xweş û bicoş de ew stranên xwe yên ku bi helbestên Cegerxwîn çê kirine, yek bi yek derketin ser dikê.

Peyama dawiya festîvalê jî Wezîrê Rewşenbîriya Hikûmeta Herêma Kurdistanê Felekedîn Kakeyî pêşkêş kir û dawî bi sê roj karê berdewam yê festîvalê anî.

Bi Kurtî Jîna Min

Cegerxwîn
Ji Dîwana Agir û Pêtî

Sala Hezar Nehsed û Sê ez hatim dinyayê
Bi navê Sultan Şêxmûs ez çêbûme ji dayê
Heta bûm Sêzde salî li gundê mey Hesarê
Jîna xwe me diborand paşê ji wê me da rê
Bavê minê rêsipî xwedî mirov û rûmet
Ne mirovekî malgenî, bi namûs û bi xîret.
Ji tengasî, neçarî me ew gundê xwe berda
Hatin Amûda rengîn bavê min zû eemir da
Diya mina belengaz Pêncî salî dilovan
Salek piştî bavê min ew jî li wî bû mêvan
Birayê minê nîv mela ji alema rohanî
Rast û durust çi bêjî ew tiştekî nizanî
Wî pîreka xwe anî bêwijdan û bêmijî
Bi gotinên xwe yên çurs, ew min bêderb dikujî
Xweşka mina xwendewar bê insaf û bê wijdan
Ez reviyam hatim cem, wê jî ez kirime Şivan
Geh li vir û geh li wê min ezabek mezin xwar
Ya Ellah û ya Xwedê paşê bûme xwendewar
Jîna min ya kevnare êdî hate guhertin

Tev xweşî û zanebûn heft heşt sala hin bi hin
Min dest bi kurdiyê kir peyda kirim çend Morîd
Bi xweşxwan û reşbelek xesma piştî Şêx Seîd
Paşê çûme Îraqê ji wê ez çûme Îran
Heçî kesê bidîma ji min dimane heyran
Berî sala Rehmetî bi çar salan dilbirîn
Di şêirê de navê xwe min datanî Cegerxwîn
Min îcaza xwe stand bi serbestî mêranî
Ji nû keça xalê xwe ji Hesara xwe anî
Bûm Melayê hasda jor, Cibepoş û ser bi şaş
Ji nû riya rast û xweş bû ser jor û rêl û kaş
Min bi dovê dinê girt, vîna wê ket dilê min
Barê gund û ê kolfet, hemî ket ser milê min
Paşê hate bîra min ku ez bibim xwedî gund
Dilê min jî gote min gelek baş û gelek rind
Min ji axa Cizîrê du gund girtin kul û xem
Navê yekê Çêlek bû, yêdî me kir Cehenem
Di nav me de nemabûn ne axa û ne koxa
Elo Çelo kom bi qol, min tev kirin wekî xwe
Roja me gund ava kir kete rastê Moxtarî
Gundên me Bûn berberî dijminahî, neyarî
Tevan girtin darên xwe bûne weke Gurên har
Ji wî bextê minê reş kurê Potê bû moxtar
Sermiyanê wî derew li ser wî bû berberî
Wek Dûçeyê Talyanî, paşê wî ji bi xwe de rî
Xwedî mal û xwedî gund li Bergîlê bû siwar
Rê jê xiste mala xwe tiro paşî bû Etar
Piştî ilmê xwe ê pir bûm dodoyî qolingvan
Bûm hevalê kom bi qol kurê Pûtê sermiyan
Ew cîhana xapînok heta me jê xwe nas kir
Çi bikim fêde ne maye emrê xwe min xilas kir
Çima rastî dibêjim li nav dîna bûme dîn
Heta bimrim ji nûve xelkê bêjin Cegerxwîn.

---

3 Helbestên Cegerxwîn

Welatê Min

Welatê min biheşte kaniya zêr
Belê Şêr têde birçîne, gur in têr

Kurên gohderz û Rûstem lê perîşan
Di bin destê neyaran têne ber kêr

Nezanî û nexwendin, em birin paş
Ji dexsa yek ji wan carek nebû Şêr

Ji dujmin re bi carek dost û bindest
Ji hevre pehlewan û şerker û mêr

Dibînin xelk di ser Hewran ve çûne
Niha jî hê nevêrin bêne bajêr

Hemî millet bi berjor ve dibazin
Tenê kurdan bi korî dane ser jêr

Bi destê dujminan Tang û Firokan
Di destê wan de Xişt û Tevrik û Bêr

Hemî dunya ji cengê re li kar in
Tenê beyhûde mane em xwedî xêr

Eva rê bûye bost û Turk nebûn dost
Ji bîr naçin, ne gor in û ne serê mêr

Belê tarîxê va roja me anî
Bi hevre serbilind rabin bidin dêr

Binêrin xwendevan çawan bilind in
Li alîkî me Mizgevt û yekî Dêr

Ala Min

Ala rengîn pîrozî xweş
Te hilgirim diçim bi meş
Tu li ser milên xortên ciwan
Di nav te de yek roja geş

Ala sê rengî tu
Bi nav û dengî tu
Nîşana cengî tu

Ey xortên kurdan silavê lê bikin

Îro me tu kiriye hembêz
Rojek vê bê te bikin rêz
Li eyvana, li ser bana
Roja şadî tu xeml û xêz

Kesk û sor û zerî
Sipî û gewherî
Nîşana zeferî

Ey xortên kurdanSilavê lê bikin

Te bi zîv û zêr tev de kildim
Roja cengê ez te hildim
Ger ez bimrim, ger ez rabim
Cegerxwîn im, serbilindim

Ala sê rengî
Pîroz û şêrînî
Nîşana mizgînî
Ey xortên kurdan silavê lê bikin

Diyariya Yarê

Ji dostê re çi rêkim, ez diyarî?
Diyare yar dixwaze min bi yarî
Dixwazim can û dil jê re bişînim
Tenê şerme, hemî derd û hejarî
Dixwazim herdu çawan jê re rêkim
Bikêr nayên, ji wan her xwîn dibarî
Divêm jê re ziman û dev bişînim
Ne hêja ne şev û rojan bi zarî
Nizanim ez, çi hêjaye ku rêkim?
Cîhan pêkve buhayê biskê tarî
Serî, neçare min danî li ber pê
Me go: Şahim, to pêlêke siwarî
Tenê xanim, bi nazî hate ser min
Zivistane, li min şîn kir biharî
Bi wan lêvên şirîn go, Rabe seyda!
Tu serbestî, ji min çi bikî, dikarî
Ji rê ve ez bezîme pê û destan
Bi jor ve hilkişîme ez ji xwarî
Ji bexçê paxlê çûme du sêvan
Ji bostanê ruwan dêmên henarî
Ji lêvên erxewanî min du sed cam
Şeraba hingivînî nû, vexwarî
Bi destê xwe yê sipî ez kirime hembêz
Wekî pola helandim ez bi sarî
Me her du dest li bejnê bûn hemayîl
Bi ber pêlan ketin reşbisk û çarî
Me talan kir ber û bostan bi carek
Kenî û go: Bese rabe Hesarî!
Me go: Gorê Cegerxwîn bû di vê rê
Bi dest nayê wekî îro tu carî

agiri

Rojnameya panzdehrojî ya siyasî, çandî û giştî
Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê diweşîne

http://www.kurdistanmedia.com/kurmanci/index.php
Navenda bingehîn ya xebata Agirî li Kurdistanê ye.
Navnîşana derveyî welat: AFK B.P. 102- 75623 Paris CEDEX 13 –FRANCE

E - Mail:
agiri2003@hotmail.com
agiri2003@googlemail.com

Pêwendiyên Bazirganî Ên Welatên Ewropayê Bi Rejîma Îranê Re Kêm Dibin

Radyoya Almaniyayê di raporekê de got ku welatên mezin ên Ewropayê pêwendiyên xwe yên bazirganiyê tevî Komara Îslamî bi xurtî kêm kirine. Zextên siyasî ên navneteweyî ji bo bertengkirina têkiliyên aborî tevî rejîma Îslamî a Îranê hêdî hêdî derdikevin holê.

Li gor serhejmariyên YE'ê, di sala borî de, Fransayê %30 ji şandiniyên xwe ji bo Îranê kêm kirine. Almanyayê jî 25 ji sedê a alavên hinartî bona firotinê ji Îranê re sekinandiye.

Kêmbûna pêwendiyên han ên ticaretê yên welatên Ewropayê têkiliyeke rasterast bi pirsa Etomî ya Îranê û dorpêçên konseya Ewlekariyê ya NY li dijî Komara Îslamî heye.

Şîrketa "Microsoft"ê Dixwaze Yahoo'yê Jî Daqultîne

Ev demekî dirêj e ku pêşbirkêyeke mezin di navbera motora lêgerîn a "**Google**" ya înternetê û qeyserê cîhana nîgarî "**Microsoft**"ê de heye û her yek ji wan dixwaze bi ser yê din baz bide. "Google" bi gavên mezin ber bi serkevtinên bêtir dimeşe ku ev yeka han xewê li "**Bill Gates**"ê xwediyê "Microsoft"ê diherimîne.

Ji bo ku bi ser "Google"ê re ser keve, "Microsoft" dixwaze "**Yahoo**"ê bikirre. Sedemeke din a kirrînê jî pirsgirêkên a borî ên Yahoo'yê ne.

Tê gotin ev demekê ye ku di qeyrana aboriyê de ye û dixwaze dawî li karê 1.000 xebatkarê xwe bîne. Parên Yahoo'yê di borseyan de, ji sedî 46'ê nirxên xwe winda kiribû. Pêşbirkêya navbera van du şîrketên cîhanê ên di warê înternetê de, têra xwe balkêş e.

Gola Urmiyê Di Xetera Hişkbûnê De Ye

Dîmenek Ji Gola Urmiyê

Çend sal in ku rewşa gola Urmiyê ê bûye mijara ragihandinan û çapemeniyê. Karnasên Jîngehê dibêjin ku di 15 salên pêşerojê de, dê ava gola Urmiyê gellek kêm bibe. Wisa jê hatiye ku mirov rojên dawî yên emrê vê gola şor û mezin a Kurdistanê di mêjiyê xwe de hîs bike. Sedemên xwezayî ku gola Utmiyê rastî rewşeke wilo dikin, hişksalî, jordeçûna pileya hewa û kêmbûna barîna salane ku sal bi sal kêmtir dibe. Herwiha xebat û çalakiyên senetî li derdora golê, mumkin e bandora neyînî hebin.

Niha gola Urmiyê yê bûye mezintirîn Zonga şor.

KOMKAR'ê Nameyek Ji Serokê Wezîrê Turkiyê, Erdoxan Re Şand

KOMKAR

Yekîtiya Komelên Kurdistan – KOMKAR, ji rêya Yekîtiya Demokratên Turk li Ewropa, nameyek ji Serok Wezîrê Komara Turkiyê, Receb Teyîb Erdoxan re şand û bi vê nameyê bîr û baweriyên xwe ên li ser pirsa Kurd û çareserkirina wê dozê pêşkêşî wî dike. Di nameya KOMKAR'ê de bi hûrî û berfirehî hemû alî û hêlên doza Kurd hatine destnîşankirin û pêşniyar û çareserî jî hatine diyarkirin.

Herêma Kurdistanê Anîna Dermanan Ji Îranê Qedexe Kir

Rojnameya Hukûmetî a Quds a rejîma Komara Îslamî a Îranê ragihand ku bi sedema eşkerebûna nûçeya hebûna Vîrûsên bitirs di nava wan derziyên Ansolînê de ku ji aliyê rejîma Îranê bo Hikûmeta Herêma Kurdistanê hatibû Şandin, Hikûmeta Kurdistanê anîna dermanan ji rejîma Îranê bo nava axa xwe qedexe kir. Tê gotin ku derziyên han vîrûsa nexweşiya HIV anku Îdz hebûne.

Barîna Berfê Rêyên Çûn Û Hatinê Dijwar Dike

Di rojên dawî de, berfa ku li pirraniya bajarên Kurdistana Îranê û nemaze bajarên Urmiye û derdorê barî, bandor kire ser jiyana xelkê û rêyên hatin û çûna 110 gundan li Mehabadê hatin girtin û têkiliyên wan bi bajar re qut bûn. Ji ber vê yekê welatî tûşî zehmetiyan bûne û xelk perîşan bûye. Berf li hinek cihên bajarên Urmiye, Mehabad, Selmas, Nexede, Şino, Poldeşt û Miyanduavê gihîşte nêzîk 50 santîmetreyan. Xwendekran ji ber barîna zaf a berfê, çend rojan nekarîn biçin xwendingehan û navendên xwendinê û nemaze dibistan hatin daxistin.

Ev berfa giran ji êvariya roja duşem, 11.02.2008'an, di pirraniya deverên Kurd akincî ên Azerbaycana Rojava de dest pê bûye. Li parêzgehên din ên Kurdistana Rojhilat jî berf bariye.